

แนวทางการจัดทำสื่อออนไลน์ของนิสิต/นักศึกษา เภสัชศาสตร์ในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ

คู่มือและแนวปฏิบัติฉบับสมบูรณ์
สำหรับนิสิต/นักศึกษาและอาจารย์ประจำแหล่งฝึก

3 หลักการสำคัญในการผลิตสื่อออนไลน์

ส่งเสริมความรู้

สนับสนุนให้นิสิต/นักศึกษาได้ฝึกเผยแพร่ข้อมูลสุขภาพที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะตามมาตรฐานวิชาชีพ

รับรองความถูกต้อง

การสื่อสารด้านสุขภาพต้องได้รับการตรวจสอบและรับรองจากเภสัชกร/อาจารย์ประจำแหล่งฝึกก่อนเผยแพร่ทุกครั้ง

ป้องกันความเข้าใจผิด

ป้องกันสาธารณะเข้าใจผิดว่าการปรากฏตัวของนิสิตฯ เป็นการโฆษณาเชิงพาณิชย์หรือส่งเสริมผลิตภัณฑ์การค้า

กฎเหล็ก: เรื่องเครื่องแบบและตราสัญลักษณ์

ไม่อนุญาต ให้นิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์สวมเสื้อกาวน์ที่มีตรามหาวิทยาลัยหรือเครื่องแบบที่มีตราสัญลักษณ์สถาบันในการทำสื่อออนไลน์

ข้อยกเว้นเดียว: จะทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับการตรวจสอบสื่อออนไลน์และได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรให้เผยแพร่สื่อจากสถาบันต้นสังกัดเท่านั้น

การประเมินความเสี่ยงและบทบาท: Level 1 (Low-Risk)

Level 1 Low-Risk	
ลักษณะเนื้อหา	บทบาท
<ul style="list-style-type: none">• สุขภาพพื้นฐานทั่วไป• ไม่กล่าวถึงผลิตภัณฑ์/แบรนด์ใด ๆ เช่น การให้ความรู้ทั่วไปด้านสุขภาพ	 <p>นิสิต/นักศึกษา ปรากฏตัวและให้ข้อมูลหลักได้ เกษตรกรไม่จำเป็นต้องอยู่ในเฟรม</p>

การประเมินความเสี่ยงและบทบาท: Level 2 (Medium-Risk)

Level 2 Medium-Risk	
ลักษณะเนื้อหา	บทบาท
<ul style="list-style-type: none">• สาริตถการปฏิบัติ• การใช้ผลิตภัณฑ์ทั่วไปที่ไม่มีความซับซ้อน โดยไม่เจาะจงแบรนด์ (เช่น สาริตถวิธีการใช้ยาพ่น, การประคบเย็น)	 <p>นิสิต/นักศึกษา ให้ข้อมูลหลักได้ แต่ต้องมีเกสัชกร/อาจารย์แหล่งฝึกอยู่ในเฟรมตลอดเวลาเพื่อกำกับและตรวจสอบ</p>

การประเมินความเสี่ยงและบทบาท: Level 3 (High-Risk)

Level 3 High-Risk	
ลักษณะเนื้อหา	บทบาท
<ul style="list-style-type: none">ผลิตภัณฑ์เฉพาะเจาะจง / ผลข้างเคียงยา, อาหารเสริม, สมุนไพร, ขอบ่งชี้เฉพาะที่ต้องระวังผลข้างเคียงเป็นพิเศษ	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"><div style="text-align: center;"><p>เภสัชกร/อาจารย์ แหล่งฝึก</p></div><div style="text-align: center;"><p>นิสิต/นักศึกษา</p></div></div> <p>เภสัชกร/อาจารย์ แหล่งฝึกเท่านั้น ที่ต้องเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก</p> <p>นิสิต/นักศึกษา แสดงเป็นผู้ช่วย/ผู้ถาม/จำลองคนไข้/ลูกค้า เท่านั้น (ห้ามพูดให้ข้อมูลหลัก) และห้ามแสดงชื่อแบรนด์/ผลิตภัณฑ์เฉพาะเจาะจง</p>

ข้อจำกัดด้านเนื้อหาและการเป็นกลางทางวิชาชีพ

ห้ามการโฆษณาเชิงพาณิชย์

ห้ามนำเสนอสินค้า หรือกิจกรรมทางการค้าที่
ตีความได้ว่าเป็นการโฆษณาเพื่อผลประโยชน์

ต้องเป็นกลางทางวิชาชีพ

หากกล่าวถึงผลิตภัณฑ์ ต้องให้ข้อมูลตามหลักวิชาชีพ
เท่านั้น ห้ามชักชวนหรือเปรียบเทียบเชิงพาณิชย์

ช่องทางการเผยแพร่สื่อออนไลน์

ช่องทางการเผยแพร่หลัก
ต้องเป็นช่องทางของร้านยา หรือ
ช่องทางส่วนตัวของ
เภสัชกร/อาจารย์ประจำแหล่งฝึก

ช่องทางการเผยแพร่หลัก

ต้องเป็นช่องทางของร้านยา หรือ ช่องทาง
ส่วนตัวของเภสัชกร/อาจารย์ประจำแหล่งฝึก

การเผยแพร่ของนิสิตฯ

นิสิต/นักศึกษาทำได้เพียงการ
แชร์ (Share) หรือ รีโพสต์
(Repost) จากช่องทางหลัก
เท่านั้น

ข้อความกำกับสื่อที่บังคับใช้ (Disclaimer)

**กรณีได้รับอนุญาตให้ใส่ชุดนิสิต/
กาวน์มหาวิทยาลัย:**

ต้องเพิ่มข้อความ: ได้รับอนุญาตจาก
[ชื่อสถาบันต้นสังกัด] ให้เผยแพร่สื่อนี้ได้

ต้องระบุข้อความนี้ทุกคลิป:

คลิปนี้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม....
ภายใต้การฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ
มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการโฆษณาหรือเชิงพาณิชย์

Checklist ก่อนเผยแพร่: ความเสี่ยงระดับวิกฤต (Critical Risk)

A1. บทบาท นศท. และเครื่องบิน

- นิสิตฯ สวมเสื้อกาวน์/เครื่องบินแบบตราสถาบัน โดยไม่ได้รับอนุญาต?
- นิสิตฯ เป็นผู้พูดหลักในเนื้อหา Level 3?
- มีการชักชวน/ส่งเสริมการขาย หรือโฆษณาโอ้อวดผลิตภัณฑ์?

หาก "ใช่": หยุดเผยแพร่และต้อง จัดทำใหม่
ทั้งหมด ทั้งหมด ทันที (Non-negotiable)

Checklist ก่อนเผยแพร่: ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Medium Risk)

B1. การควบคุมกำกับ

☐	เนื้อหา Level 2
ขาดอาจารย์อยู่ในเฟรม?	➔	หาก "ใช่": ต้อง ถ่ายซ่อม
เพื่อให้เกสชกรปรากฏในเฟรมกำกับ
ดูแลตามข้อกำหนด Level 2
☐	เนื้อหาเข้าข่าย Level 3 (ยา
เฉพาะ) แต่จัดทำแบบ Level 2?	➔	**ยกระดับเป็น Level 3
และเปลี่ยนตัวผู้พูดหลัก**
☐	ขาดการระบุชื่อร้าน/เลขใบ
ประกอบฯ (Disclaimer)?	➔	**เพิ่มเติมข้อความกำกับ**
☐	โพสต์ลงช่องทางของนิสิต
โดยตรง?	➔	**เปลี่ยนไปโพสต์ที่ช่องทางร้าน
ยา/อาจารย์ แล้วให้นิสิตแชร์**

การจัดการสื่อที่ผลิตก่อนนโยบายนี้

ขอความร่วมมืออาจารย์แหล่งฝึกและเกสซกร หยุดการเผยแพร่เนื้อหาในอดีต หากเข้าเกณฑ์ต่อไปนี้:

1. ไม่มีการระบุชื่อเกสซกร/อาจารย์ หรือเลขที่ใบประกอบวิชาชีพเพื่อรับรองข้อมูลอย่างชัดเจน
2. บทบาท/รูปแบบขัดต่อแนวปฏิบัติใหม่ชัดเจน (เช่น นิสิตสวมกาวน์ตราสถาบัน หรือเป็นผู้พูดหลักใน Level 3)

จุดประสงค์เพื่อรักษาภาพลักษณ์และสร้างมาตรฐานเดียวกัน มิได้มีเจตนาตำหนิการปฏิบัติงานในอดีต

ประกาศและวันบังคับใช้

แนวปฏิบัตินี้ให้ใช้ตั้งแต่ วันที่ประกาศเป็นต้นไป จนกว่าจะมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง

CPDT ยอดสุรางค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกสร์กรหญิงวาราลี ยอดสุรางค์
ประธานคณะกรรมการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรมภาคบังคับ (สคภท.)

CPDT COUNCIL OF
PHARMACY DEANS
OF THAILAND

แนวทางการผลิตสื่อออนไลน์สำหรับนิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์

3 ระดับความเสี่ยงในการให้ข้อมูล (Risk Levels)

Level 1: ความเสี่ยงต่ำ (สุขภาพทั่วไป)
นิสิตให้ข้อมูลหลักและปรากฏตัวได้โดยไม
จำเป็นต้องมีเภสัชกรอยู่ในเฟรม

Level 2: ความเสี่ยงปานกลาง (สาริตผลิตภัณฑ์ทั่วไป)
นิสิตให้ข้อมูลได้แต่ "ชกวน" เภสัชกร/อาจารย์
อยู่ในเฟรมเพื่อกำกับดูแลตลอดเวลา

Level 3: ความเสี่ยงสูง (ยาหรือผลิตภัณฑ์เฉพาะทาง)
เภสัชกรต้องเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักเท่านั้น นิสิต
ทำหน้าที่เพียงผู้ช่วยหรือจำลองเป็นคนไข้

กฎเหล็กและข้อปฏิบัติสำคัญ

การสวมชุดกาวน์และตราสถาบัน
ห้ามสวมชุดที่มีตราสถาบันในสื่อ
เว้นแต่ได้รับการตรวจสอบและอนุญาต
จากต้นสังกัดแล้วเท่านั้น

ห้ามโฆษณาเชิงพาณิชย์
ห้ามแสดงชื่อแบรนด์หรือเปรียบเทียบ
ผลิตภัณฑ์ในลักษณะชักจูงเพื่อ
ผลประโยชน์ทางการค้า

ต้องมีข้อความกำกับ
(Disclaimer)
ระบุว่า "คลิปนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ มิใช่มีวัตถุประสงค์
เพื่อการโฆษณา"

เกณฑ์การตัดสินใจเร่งด่วนเมื่อพบความเสี่ยงในสื่อที่ผลิต

วิกฤต (Critical)

นิสิตสวมกาวน์ตราสถาบันโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือพูดข้อมูลยาใน Level 3

หยุดเผยแพร่และต้องจัดทำใหม่ทั้งหมดทันที

ปานกลาง (Medium)

เนื้อหา Level 2 แต่ไม่มีเภสัชกรปรากฏในเฟรม

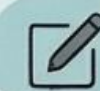
ต้องถ่ายซ่อมเพื่อให้เภสัชกรปรากฏตัวในเฟรม

ทั่วไป

ไม่มีข้อความกำกับ (Disclaimer) หรือชื่อผู้รับรอง

เพิ่มเติมข้อความ Disclaimer หรือเปลี่ยนช่องทางเผยแพร่